

Nr 156.

Godkänd av första kammaren den 17 maj 1922.

Godkänd av andra kammaren den 17 maj 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till kapitalökning för fonden för torvindustriens befrämjande.

(Statsutskottets utlåtande nr 64.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1922 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: 1922 års tilläggsstat bil. 4» fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden nämnda dag, föreslagit riksdagen att till kapitalökning för fonden för torvindustriens befrämjande å tilläggsstat för år 1922 bland utgifterna för kapitalökning anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Vid bedömandet av förevarande fråga bör icke förbises, hurusom av 1921 års riksdag anvisats ett belopp av 750,000 kronor till förstärkning av torvindustriånefonden. Särskilt i betraktande härav har det synts riksdagen föranleda tvekan att, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, redan nu och under nuvarande statsfinansiella situation bevilja ett ytterligare anslag av 250,000 kronor för samma ändamål. Med hänsyn till de skäl, som av departementschefen anförts och i övrigt synas kunna anföras till förmån för Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen emellertid ansett sig kunna bifalla detsamma.

Vikten av att landets torvtillgångar i största möjliga utsträckning komma till användning såsom bränsle och i övrigt tillvaratagas för

olika ändamål, torde vara allmänt erkänd och har särskilt från riksdagens sida vid olika tillfällen framhållits. I sistnämnda hänseende har riksdagen ansett sig böra uppmärksamma, att nu ifrågavarande fond tillkommit på riksdagens eget initiativ. Under kristiden uppmuntrades också anläggandet av nya torvindustrieföretag i hög grad från statens sida. Enligt riksdagens mening synas statsmakterna ej heller under nuvarande svåra läge böra undandraga denna industrigren det särskilda stöd, varav densamma sålunda tidigare ansetts förtjänt. Under kriget hava, enligt vad den i ärendet lämnade utredningen giver vid handen, tillkommit ett flertal bränntorvfabriker, som haft att räkna med högt uppdrivna anläggningskostnader men som hittills icke kommit i åtnjutande av statslån. Om staten icke nu för deras del träder hjälpande emellan, torde det vara att befara att verksamheten vid dessa måste helt nedläggas.

Givetvis kan det dock icke ifrågakomma att staten annat än i viss begränsad utsträckning — och utan eftergivande av nu gällande lånebestämmelser — lämnar den redan existerande torvindustrien sitt understöd. Med hänsyn till det nu inträdda tryckta läget å torvmarknaden och de ytterst ovissa framtidsutsikterna å detta område, framstår det tvärtom, såsom av departementschefen framhållits, icke blott såsom rimligt utan fastmer såsom alldeles nödvändigt att vid prövning av ansökningar om torvlån förfara vida strängare än tidigare skett och därvid framför allt tillse, att lån icke beviljas andra företag än sådana, vilka kunna antagas även under de förändrade konjunkturförhållandena vara fullt ekonomiskt bärkraftiga.

Beträffande behovet av ytterligare anslag för ändamålet framgår det av vad departementschefen i detta hänseende anført, att, sedan samtliga hos kommerskollegium och torvingenjörerna nu under behandling varande låneärenden slutligt prövats, fondbehållningen så nedgått, att några mera avsevärda tillgångar icke finnas tillgängliga för mötande av nya låneanspråk. Den nu gjorda framställningen om ytterligare 250,000 kronor till fonden har tillkommit för att Eders Kungl. Maj:ts icke helt skall stå utan möjlighet att tillgodose nya krav på lån från fonden och därvid då särskilt sådana som avse mindre företag för tillgodoseende av andra lokala behov av bränntorv och torvströ.

På grund av nu angivna omständigheter och med beaktande slutligen, hurusom ett underlättande av torvindustriens fortbestånd kan betraktas såsom ett led i de åtgärder från statens sida, som påkallas av den rådande arbetslösheten, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Riksdagen, som icke heller funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag att medel till täckande av ifrågavarande anslag böra beredas av lånemedel, får anmäla, att riksdagen till *kapitalökning för fonden för torvindustriens befrämjande* å tilläggsstat för år 1922 bland utgifter för kapitalökning anvisat ett reservationsanslag av 250,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Stockholm den 17 maj 1922.

Med undersåtlig vördnad.
